1871. III. évfolyam. 217. szám. Csütörtök, november 2.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szam 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-haz földszint a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utjan.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén többszbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név-vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Kiki a saját pitvara előtt...

.:.) Az érdes nyelvü cseh napi sajtó, igaz, hogy czifrábbnál czifrább frázisokban káromkodta el magát hirtelenében, midőn észrevette, hogy a közösügyes birodalom o r a c u l u m a, Andrássy gróf, terebesi magányát egyszerre odahagyta s idegen ügyekbe avatkozott. Az is igaz, hogy a jogait féltő emberek nem igen latolgatják szavaikat, s ha egyetlen egyénre orrolnak, azokat is bekeverik a játékba, kiknek abban semmi legkisebb részük sem volt. Igy történt most is, hogy midőn megtudták, hogy Andrássy gróf is befolyhat a cseh kiegyezési ügyre, mégpedig az ő hitök szerint rájuk nézve hátrányos eredménynyel, midőn a miniszterelnököt szidalmazzák, abba a z e g é s z n e m z e t e t bekeverik, igazságtalanul.

Ezt persze mi csupán a cseh irodalom parlagának, a kulturahiánynak és iskolázatlanságnak tulajdonitjuk; de ez egy okkal több arra, hogy a lajthántuli kormány oly jogos kedvezményben részesitse a politikai éretségnek csecsemő korát élő cseh nemzetet, hogy ez anyagi gyarapodása mellett szellemi fejlődésének is mielőbb örvendhessen.

Meg kell neki az eszközöket és módokat adni, melyek nyomán előhaladhasson.

Egyébirant ez csupán magán nézetünk, melyet a cseh sajtónak durva, mosdatlan és méltánytalan kikelései nemzetünk ellen, ébresztett bennünk föl.

Mi nem törődünk Cislajthania ügyeivel. Mit bánjuk mi, akár foederal kormányzat jut ott érvényre, akár pedig minden egyes ország külön-külön önálló kormányzattal bir!

Nem tagadjuk, ha tanácsolni akarnánk, mi az utóbbit hangsulyoznók, már csak abból az elvből is, hogy nemcsak ahány ország, tartomány, helység, de sőt a h á n y h á z — a n n y i a s z o k á s, következéskép a mi Péternek inyére van, s természetéhez illik, már Pálnak épen nem való. Igy van ez a kormányzatokkal is. Ahány a nemzet vagy nép, annyiféle természeti sajátsággal, jellemmel, ambitióval stb. bir, és ebből indulva ki, ha egy vegyes népelemből álló kormánynak az az óhaja, hogy minden egyes elemnek bibéjét eltalálja s megelégedését kinyerje, mindeniknek külön-külön kell tanulmányoznia azoknak multját, történelmi jogát s oly közvetitő módokról gondoskodnia, amelyek által az illető kormány szilárd alapot nyerhet, mit csupán elégült országok és tartományok biztosithatnak leginkább.

De mi bizony lábunkat sem billentjük azért, hogy Cislajthánia viszonyaiba avatkozzunk. Seperjen kiki saját pitvara előtt, különösen mig saját háza tájékán is elég takaritgatni valója van.

Mi örülünk, ha akármelyik szomszédunkban annyi élelmességet és erélyt tapasztalunk, ami nemzeti jólétének, és jogainak fentartó emeltyüjévé válik; de azért semmi kedvünk, minket nem illető idegen ügyekbe ártani magunkat, csak azért, hogy a viszály magvát szitsuk, s magunk iránt csupán ellenszenvet keltsünk. A mit a cseh szomszédok magoknak főztek, tálalják fel magoknak. Mi nem sózzuk el étküket, — legfeljebb jó étvágyat kivánunk nekik hozzá, egész testvéries jóindulattal.

Amily nevetséges, époly helytelen annáltogva némely deákpárti lapnak az a hiedelme, hogy ha egyszer a foederálismus ott tul az óperentián létre jő, akkor már nolens-volens Magyarországnak is osztozkodnia kell annak üdvösségében. Ha már egyszer Magyarország önállónak tekintetik (!?), badarság még csak ama képzelődésben is élni, hogy, mert Ausztriában a foederalismus nyer életet, már Magyarország is ugyanolyan kalap alá kerüljön, mint épenséggel az osztrák birodalom országai és tartományai. — Ez a hiedelem talán még jogosult leendett a Bach- és Schmerling-gyászkorszakban, midőn az absolut kormányzat embereinek „legyen" szava volt érv- és irányadó, de a nemzetnek önerőre jutása óta ily vélemény képtelenség.

Egyébirant hadd intézze Ausztria saját belügyeit amint jónak látja. Ha a magyar miniszterelnök mint magán ember (?) — nem mint miniszterelnök — a szomszédba tanácsolgatni jónak látta, ez az ő dolga; de eljárása ellen felszólalunk, ha a dolognak oly szinezet van adva, mely azt sejteti, hogy e tanács hivatalos jellegü és zamatu. Pedig miniszterelnöknek e minőséget ily ügyben levetkezni alig lehet.

Az interpellatiókat helyeseljük, mert a nyulat kiugratják a bokorból, vagyis világosabban szólva, alkalmat keresnek arra, hogy a miniszterelnök az interpellatiókra adandó válaszában kinyilatkoztassa, hogy vajon mint magyar ügyérelnök avatkozott be az osztrák belügyekbe, vagy mint magán ember, osztogatta a jó tanácsokat.

Átalában visszautasitjuk a „Pokrok" és több mérges cseh lap kifakadásait és nemzetünk ellen intézett indokolatlan fenyegetőzéseit, melyek nem értek volna bennünket, ha az elnökügyér ur azt tartja szigoruan szem előtt, hogy: k i k i a s a j á t p i t v a r a e l ő t t s e p e r g e s s e n!!

= **A baloldali kör** értekezletén — irja az „Ellenőr" — tárgyalás alá került azon uj törvényjavaslat, melyet Bittó miniszter ur szerkesztett, a főrendek embertelen kedve szerint, a telepitvényesek megnyomoritására. Ezen törvényjavaslatot — melynek históriája a miniszterialis kétszinűség és gyávaság legfeketébb szégyenfoltjai közt fog fenmaradni törvényhozó testületeink eljárásának évlapjain — átalános és mély megbotránkozással fogadtatott egész körünk által, mint egyike azon szükkeblü vakságról tanuskodó intézkedéseknek, melyek által az elvtelenségből élődő s igy minden hatalmasnak vélt osztály kegyétől függő kormányok szokták elkeseriteni a haza szegényebb sorsu polgárainak most egyik majd másik részét, egy a politikai jogok megrongálása, másszor az anyagi élet nehezitése által, nagy veszedelmére az álamnak, hol az elkeseredés anyaga és áldozatai tömeget képeznek. Horvát Boldizsárnak egy elfogadható müve volt: a telepitvényesekre vonatkozó törvényjavaslata, mely a kérdés megoldását méltányos alapon eszközölte volna.

Ezen igazságos tjavaslatot elfojtották a főrendi házban, hol ellene szavazott a minisztérium egyik tagja b. Wenkheim Béla is. S most Bittó igazságügyér ur egy olyan tjavaslattal cserélte azt ki, mely tönkre tenné a szegény telepitvényeseket, de megnyerhetné a gazdag főrendek és Aporok kegyelmes helyeslését. A cserét nem fogadja el a baloldal, hanem fölmutatja azt az országos elitéltetésre. Reménylendő, hogy lesz a jobboldalon is annyi sziv, a mennyi elégséges leend az ily miniszterialis és főrendi embertelenség és lázitó butaság veszélyterhes érvényesülhetésének meggátlására. Ha a jobboldalt illető ezen számitást igazolják az osztályokbeli tárgyalás tapasztalatai és eredménye, akkor a baloldal nem vonakodand a kérdés helyes megoldásához járulni ezen rosz tjavaslat alapján is, hogy ezt jóvá és igazságossá tegyük közös akarattal, további halogatás nélkül s aztán lássuk, vajon ismét a főrendiház siketvak lelketlenségétől függ-e a nemzet képviselői által ismételve történt elhatározás egy izgalmas ügy méltányos befejezésével.

= **A kormánypárt** okt. 31-iki értekezletének az alelnök s több bizottsági tag választási jelöltsége képezé tárgyát. Legtöbb szavazat az alelnökségre Bánó József mellett nyilatkozott, az után Korizmics László javára is szólott a szavazások egy része. Ennek folytán Bánó József a párt alelnöki jelöltje. Kijelöltettek továbbá: a pénzügyi bizottságba Bánffy Albert b., a számvizsgáló bizottságba Urházy György, a naplóbiráló bizottságba Urbanovszky Ernő, a tanügyi bizottságba Petrubán Gergely a közalapokat és alapitványokat vizsgáló bizottságba Kemény Gábor b., a függő adósságokat ellenőrző bizottságba Wodianer Béla, póttagá Wirkner Lajos, az igazoló bizottságba Török Albert.

A törvényhatóságok szervezése.

*** Örvendetes hirrel szolgálhatunk ismét a szervezés teréről.

A K o l o z s v á r városának szervező bizottsága által kiküldött alosztályok — elkészültek munkálataikkal. De habár ez örvendetes hir is, nem a legkedvezőbb jelenség azon körülmény, hogy a szervezési munkálatok iránt a bizottmányi tagok igen kevés számmal jelentek meg. Ugy látszik, hogy a virilis életnek még csak hire sem tud már érdekeltséget költeni. Hát még ha benne leszünk?

N ó g r á d b a n a mult hó végén „rendkivüli" közgyülés tartatott, a végből, hogy a minisztertől leérkezett szervezési munkálatokon a felsőbb helyen kivánt módositásokat megtegyék. Rendkivüli volt e gyülés, nem azért, mert nem rendes időben hivatott össze, hanem mert nem volt meghiva — minden bizottmányi tag, holott a legfontosabb ügy, a szervezés ügye volt szőnyegen.

Látni való, hogy a főispán ezen törvénytelen intézkedése nem czélozott mást, minthogy az elnöklő főispán saját pártja kivánsága szerint intézze el a teendőket.

De csalatkozott.

A kerületi igazoló és bizottmányi tagok és elnökök határozott többsége a baloldal akarata szerint választatott meg.

Szerepelt itt a hirhedt Forgách is; a hivatalok szaporitása mellett emelt szót, mert — saját szavai szerint — „jobb" családjaink ifjainak hivatalra tért kell nyujtani. Ez elv keresztül vitelére minden kortesfogást felhasznált a kormánypárt egy éjjel s fél nap, de hasztalan, az önzetlen meggyőződés diadalt aratott, s ugy lőn, mint a baloldal akarta. Tehát Forgách bukott.

Külföld.

= **Francziaország.** Az innen érkező hirek igen jelentéktelenek. A főtanácsi választások eredménye most már azt mutatja fel, hogy azoknak fele a nemzetgyülés különböző pártjaihoz tartozik, mig másik fele a köztársasági párthoz. Ez nem igen marad befolyás nélkül a restauratio után vágyódó nemzetgyülési többségre, s a Journal des Debats már most is jelenti, hogy a többség programmjában ki fogja mondani azt, hogy a jelen állapotnak, a jövő ülésszak alatti minden megváltoztatásáról le mond.

= A Metzben megjelenő „Courrier de la Moselle"-ben a präfectnek következő hirdetménye olvasható: „Miután a legujabb időben a franczia köztársaság elnöke elzaszlothringeni polgároknak több alkalommal rendjel kitüntetéseket adott, szükségesnek tartom a törvényeknek az idegen rendjelek viselésére vonatkozó határozmányait emlékezetbe hozni. Az 1853. jun. 12-iki decretum 2-ik czikke alapján senkinek nem szabad az államfő engedélye nélkül, rendjeleket elfogadni vagy viselni. Minden ilyen egyes esetnél a német császár felhatalmazásáért kell folyamodni. Az idegen rendjeleknek nem engedélyezett viselése a német büntető törvénykönyv 360-ik §. a 8-ik pontjában foglalt büntetés alá esik.

= **Thiersnek** a Seinet et Oise megye főtanácsához tartott beszéde, melyről tegnapi számunkban már szólottunk, a következőleg hangzik: „Uraim, rendkivül megvagyok hatva azon vendégszeretet által, melybe engem a Seine et Oise megye részeltetett, fogadják érte köszönetemet. Fogadja köszönetemet az egész megye is, mely a háboru terheit oly hazafiassággal viselte, s irányomban, mióta Versaillesban székelek, annyi loyalitást, és annyi hódolatot tanusitott. Önök engem mindnyájan jól megértettek. Én nem vagyok pártember, én franczia vagyok, ki azzal van megbizva, hogy hazáján segitsen, hogy azt egy rettenetes válságból kiszabaditsa. Én nem alapitottam a köztársaságot, hanem őrzés végett átvettem azt. Én becsületes ember vagyok, s ezen rám bizott vagyon nem fog tönkre tétetni kezeim közt, sem hozzájárulásom által. Azonban azon bizalmatlanság, melyet a köztársaság sokaknál maga iránt kelt, a köztársaságiak részéről a rend iránti teljes hódolatot követel. A köztársaságnak bölcsebbnek kell lenni mint a monarchianak s bebizonyitani azt, hogy a renddel és a törvények tiszteletével össze tud férni. A kormány erélyes és rendithetetlen volt a háboruban, melyet a párisi felkelők ellen kellett viselnie, most mértékletes akar maradni, de nem türheti meg, hogy a rend megzavartassék, mert a közbéke nélkülözhetlen a területek felszabaditásához. Az idegenekben fel kell költeni a bizalmat, s bebizonyitani nekik azt, hogy Francziaország ismét felemelkedik, hogy ugy eltávozzanak és területeinket felszabaditsák. Mi hazánk dicsőségét nem szerezhettük vissza kardunk hegyével, azért siessünk azt, munka, rend, erőnk megfeszitése és áldozatkészségünk által mind felszabaditani.

Önök példányképe a főtanácsnak, s ugy látszik azonban, hogy Párisban szomszédaink gyakran figyelmet érdemlő mérséklettel követik önök példáját. Haladjanak ezen az uton, hogy mindnyájan, kiknek szükségük van rá, példát vegyenek önöktől, s akkor az ország hamarabb bevégezve látandja szenvedéseit. Ezennel nyilvánosan megdicsérem önök paefectjét, s köszönetet mondok szolgálataikért.

UJDONSAGOK.

* **A szombaton** tartandó városi közgyülésen a hús árszabályozás kérdése is elő fog fordulni. Köztudomás szerint a szarvasmarha ára az őszön nagyon alá szállott; annálfogva kétségtelennek hiszszük, hogy a közgyülés a marhahus árát l e j e b b fogja szállitani.

* **A ref. főiskola** uj épületébe a tanuló ifjuság egyrésze — a készen levő szobákhoz mérten — a jövő héten beköltözik, a tanárkar már kiszemelte azon ifjakat, kik e jótéteményre mind erkölcsi viseletök, mind tanulásbeli szorgalmuknál fogva kiválólag érdemesek; a szobák butorozottak s ezen eszközök használatáért, tisztogatásáért, favágatásért, fütésért stb. a benlakók évenként hat frtot fizetnek három részletben. Nem hagyhatjuk itt felemlités nélkül G e l e n c z e y Pál épitészeti felügyelő és tanár azon kitartó buzgalmát, minélfogva mindent elkövetett, hogy ifjaink mielőbb ily kényelmes lakhelyet nyerjenek.

* **A képzőművészeti társulat** képei tegnap vitettek el városunkból; az itteni tárlat eredménye csak buzditásul szolgálhat a derék társulatnak arra nézve, hogy minél több helyen igyekezzék ily módon figyelmet és érdekeltséget kelteni a m a g y a r képzőművészet ügye iránt.

* **Örömhirül** tudathatjuk, hogy a városi rabok létszáma mostanában csak a tiz és husz közt váltakozik; ohajtandó, hogy ne szaporodjanak.

* **Csathó István,** Debreczen város egykori tanácsnoka, ma reggel 1 órakor, 82 dik évében jobb létre szenderült, végelgyengülés következtében. Temetése szombaton délután lesz a kistemplomban, az egyházi beszédet K. Tóth Mihály végzi felette. — A boldogult köz becsülésben álló s szép tehetséggel megáldott férfiu volt. Béke lebegjen hamvai felett!

* **Bánki bácsit meglopták.** Bánki István már régóta tapasztalja, hogy valami hütelen ember van körében, a mennyiben több sertés, pénz, s más aprólék folyvást veszett a háztól; tegnap aztán a hetest épen tetten kapták, midőn a fiókból zsebelte a pénzt. Az ügy vizsgálat alatt van.

* **Kertészeti egyletünk** a vidékről számos megrendelest kap csemetékre; a helybeli tagoknak tehát jó lesz igyekezni illetményeik átvételével, melyeket Tamássy Károly az egylet czeglédutczai csarnokában szolgáltat ki.

* **A debreczeni lövészegylet** a közelebbi vasárnap november 5-én délelőtti 10 órától délutáni 4 óráig, több rendbeli dijjal összekötött zárlövészetet fog tartani, melyre az egylet tagjai azon értesités mellett hivatnak meg, hogy az étkezésről kellő gondoskodás tétetett.

* **Öngyilkos.** Tegnap reggel Haláp környékén Tasnádi István erdősz kocsisa Balla János a vasuti sinre feküdt, hogy unott életének véget vessen, a mi meg is történt. A holttest a városi közkórházba hozatott.

* **Modern tolvajok.** A városon — mint illetékes helyről halljuk — több oly nő lézeng, a kik mósónéul becsületes házakhoz feltolják magukat, és az egyszer elvitt ruhanemüket soha többé vissza nem viszik. Az ilyenekre nem terjed ki a rendőrség figyelme.

* **Egy csengeri orgazda** — valami Szabó Ferencz nevü — ül most a városi börtönben. Ezen ember nyolcz év előtt Mihályfalván volt juhász, s ott ellopott juhokat — a tolvajlás tudtával — vásárolt meg, a büntetés keze azonban csak most érte utól. Az ólombotosok hirhedt hazája, Csenger az ily jó madarakat nem tudta kézrekeriteni, és Debreczenben ennek is nyomára jöttek.

* **Halottak estéje** volt — tegnap, s daczára a sáros, nedves időnek, a meghaltak iránti kegyelet megnépesité a r. catholicus temetőt. A hantok alatt nyugvó kedvesek sirjain ezer meg ezer lámpa lobogott, s a siremlékeket számos koszoru ékité. Itt egy bánatos özvegy térdelt a sirhant előtt, s mellette az árván maradt gyermekek hullatták csöndes imádkozás mellett a fájdalom sajtolta könyeket. Amott aggott szülők kesergő sohajai szállottak elhunyt gyermekük után, kit a sors az agg szülők előtt döntött kora sirba. Emitt még a halál után is hü menyasszony siratja imádott kedvesét, s ábrándozik azon boldogságról, melyet majd a sirontuli egyesülés nyujt kárpótlásul a vesztett földi örömökért... Valóban a kegyelet szentelt estéje ez, s még azok is, kiknek nem nyugosznak a nehéz hantok alatt porhadozó kedveseik, mintegy szent érzettől áthatva népesiték meg a halottak országát.

* **A Vailati tanár** által a szinházban holnap tartandó hangversenyre annál inkább felhivjuk a közfigyelmet, mert e vakzenemüvész nemcsak hazájában Olaszországban lett hiressé, a mandolin és egy húrú guitár kitünő kezelése által, hanem több zeneakadémia tagjaivá is elválasztatott; sőt angol, franczia, német, spanyol, lengyel, orosz, román hirlapok szerint is folyvást nagy tetszést aratott. A mult hónapban Kolozsvárott lépett fel, s az ottani lapok is nagyszerünek mondják játékát.

* **A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank** forgalomkimutatása 1871. október hóról, 1. Bevétel. Pénzkészlet szept. 30-ról 8242. 27. kifizetett váltók 200,329. 50, kifizetett előlegek 7055., kamatok 5902. 15, kamatozó betétek 74,302., érczpénz eladás 5219. 42, értékpapir eladás 2603., részlet sorsjegy 1518. 25, szenvedő előleg 9200., költség (alapitási) 40., folyó számla 2[illegible],296. 63, jutalék 22. 67, részvény átirás 2., nyomtatvány 5. 70, előleg bélyeg 32. 20. Összesen 342,731. 19. — 2. Kiadás. Tiszti és szolgafizetésre 503. 33, leszámitolt váltókra 219,781. 58, leszámitolt előlegekre 14,250., kamatozó betétek visszafizetésére 52,516., érczpénz vásárlásra 1292. 13, értékpapir vásárlásra 1247. 99, részlet sorsjegyre 41. 70, szenvedő előlegre 100., kamatokra 568. 62, üzleti költségre 54. 31, folyó számlára 36,054. 40, házbérbe 200., szelvény vásárlásra 243. 93, épitési költségre 93. 80, 1869—70-ki osztalékra 8., napibiztosi dijakra 400., pénztárjegy beváltásra 30[illegible]0., adóba 4. 81, előleg bélyegre 32. 20, pénzkészlet nov. 1-én 7338. 39, idegen pénztárjegy vásárlásra 5000. Összesen 342,731. 19.

* **A posta ellen** felmerülő panaszokat nem győznők irni, ha a hozzánk tóduló felszólamlásoknak mindig helyt adnánk; apróbb tévedést nem is szoktunk felemliteni, de végtére is boszantó lehet az a nyomorult kezelés, mely a feladatott tárgyak iránt mutatkozik. Most csak lapunkról szólunk. Több oldalról értesittetünk, hogy a „Debreczen"-t hetenként alig kapják egyszer; nekünk, a szerkesztőségnek legbiztosabb tudomásunk van afelől, hogy minden szám az illető czime alatt pontosan postára tétetik. A lapok eltévedése első sorban mi ránk

TÁRCZA.

A VILÁGTALAN LEÁNYA
vagy
CONCINO CONCINI.

— Franczia regény —

GONZALES EMANUELTŐL.

(Folytatás.)

Perrier Ferencz eközben hallgatag szemlélője volt a jelenetnek, anélkül, hogy számot tudott volna magának adni, e sajátságos jelenet okozta benyomások felől. Egyszerre azonban, valamely homályos eszme által kapatván meg, bizonyos terv érlelődött fejében.

Öntudatlanul nyult papirtekercse és irónja után, hogy az álomképszerü jelenetet megörökitse.

Egy ősz haju gonosztevő közelgett Krisztina felé, kérvén őt, engedje meg, hogy jövendőt mondjon neki.

Krisztina azonban egy tekintetére sem méltatta az öreget; sem tenyerét nem nyujtotta, sem nem válaszolt neki.

Ugy állott ott e nép között, mint valami márványszobor. Csak egy kedves bánatos hang volt képes őt megkövültségéből felébreszteni.

Perrier hangja volt ez, ki Krisztinához lépvén, halkan igy szólott hozzá:

— Legyen óvatos, kisasszony, vigyázzon magára. Nem érzi-e, hogy nyomja vállát a szegények tarisznyája és szoknyája? Valóban esküt tesz kegyed arra, hogy e gyalázatos apátság titkait nem fogja elárulni?

A hölgy hirtelen visszafordult a beszélőhez s igy szólt:

— Soha, soha! Én istennek ajánlom lelkemet föl.

— Uram! — szólt egyszerre a vajda Gorjuhoz, — te arád helyett beszélsz, holott mi ő tőle kivánjuk a titoktartás esküjét, nem pedig tőled.

— Krisztina hangosan fogja esküjét elmondani, — szólt Gorju.

A hölgy görcsösen kulcsolta össze kezeit s némán jártatá körül tekintetét a tömegen. Most már kezdett világosodni szeme előtt minden s osztá a burgundinak a gyanuját.

A szegények apátságának rettentő titkai lehettek.

Hogy is történhetett volna máskép, hogy a jobbágyok uruknak föltételeket szabhassanak?

Krisztina egész testében megrázkódott.

Belátta, hogy őt tőrbe csalták. Lehajtá fejét, mint az üde rózsa, melynek szirmait az éji csiga összemászta.

Lorenzo keze érinté az ő karját s ugytetszett, mintha e kéz vérrel lett volna szennyezve.

Hirtelen fölemelte fejét s a szegények rokolyáját és tarisznyáját letépvén magáról, akadozó hangon szólt:

— Ki akar engem megcsalni? Hogy őrizzek én oly titkokat meg, melyeket nem is ismerek, és melyeket soha, nem is akarok megismerni! Vitelli Lorenzo gróf azt mondta nekem, hogy önök itt jobbágyai, szolgái és harczosai. De ha megvetett, a törvény elől bujkáló gonosztevők, tolvajok és zsiványok, akkor mitsem akarok önök felől tudni. Tegyék velem a mit akarnak. Inkább a halált választom gyilkos kezeikből, hogysem egy asztalhoz üljek önökkel. Megrabolhatnak és megölhetnek, de büntársaikká soha sem aljasodom le!

— Ki tudja? — sugá Gorju kaján mosolylyal.

A három testész kört képezett az ifju hölgy körül.

A söpredék nép dühe tetőfokára emelkedett e határozott nyilatkozatra.

A nők már megragadták Krisztinát ruhájánál fogva s körmeikkel összetépték azt, daczára a sürü ostorcsapásoknak, melyeket Gorju hátukra osztogatott.

Gervais oda vánszorgott hozzá szintén fekhelyéről s igy szólt a főnökhez:

— Most már csakugyan nem fogod e kisasszonykát magadnak megtartani, átkozott apát! A zsákmány nálunk mindig közös; és most miénk lesz az, nemde testvérek? Ez a hitvány teremtés vonakodik koldustarisznyánkat nyakába ölteni. Nos, azért is csókoljuk össze őt valamennyien!

Gervaisnek szerencsétlenségére, Gorju nem kimélte az ütlegeket korbácsával és a vajda örült, hogy pár sulyos ütleggel odább ugorhatott.

A vén Miji, ki mint a vipera egyre sziszegett s a miatt, hogy Gorju az ő leányaiból gunyt üzött, még inkább felingerlődött, nem könnyen lehetett prédájától elzaklatni.

Fölmászott egy ócska hordóra s igy kiáltott:

— Kedves bárányaim! Ez az idegen nő nem mi közülünk való. Ő az égből pokolba tévedt angyal. Szegény kicsinyem! ő nem született a sivatagon! Soha sem csilapitá ő vaczkoron éhét. Soha sem látta ő, hogy anyjával a városi rendőrök roszul bántak volna. De miért akart ő a szegények apátságába jönni? Miért akart ő a mi derék parancsnokunk nejévé lenni? Azért mert gazdagnak és hatalmasnak hitte őt! Nos, ő gazdagabb mint egy bibornok s hatalmasabb mint a velenczei doge, és mindamellett is, hirtelen lemond e fényes szövetségről. Az pedig onnan van, mert az apátság jobbágyai neki undokoknak s közönségeseknek tünnek fel. Pedig mi szabadok vagyunk, s ugy élünk, mint a királyok. Mindenhez hozzá jutunk ravaszsággal, vagy erőszakkal. Olykor magunk verjük pénzünket s kiveszszük a vámot ugy a kikötők hajóiról, mint az országuton döczögő szekerekről.

Mi szabad kellemes életet folytatunk s boldogan töltjük napjainkat. . . Ezek képezik e mi titkainkat angyalkám. — És te minket el akarsz hagyni, mert nincs inyedre az ilyen élet? Nos, tehát eredj, gyermekem, isten hirével! Testvérek, hagyjátok őt távozni. Hiszen ő ugy sem akar szurtos czigányasszonynyá lenni! Hanem, tudjátok-e hová megy egyenesen, ha ez apátságot elhagyja? Megmondjam-e nektek, bárányaim?

— El akar minket árulni! — folytatá a vén asszony, mert ő csak kémkedni jött ide.

Mély csönd állott be e szavakra s valamennyi szem Gorjura vetődött, kinek felelete Krisztina és anyja élete felett volt határozandó.

Az igazsággal, törvénynyel és az emberi társadalommal meghasonlott emberek minden gonosz tettet képesek megbocsátani, csupán az árulást nem.

Az apátság népe ugy vélekedett, hogy Krisztina, ha a kémkedésben bünösnek találtatik, elevenen temettessék el.

(Folyt. következik.)

néve a legboszantóbb. Annálfogva e mai naptól kezdve megnevezzük azon postaállomásokat, hol — tudomásunk szerint — lapjaink rendesen ki nem szolgáltattatnak; ilyen a z e r i n d i s é r-e n d r é d i postaállomás. Hogy a hiba az utólsó postánál rejlik, azt onnan gyanithatjuk, mert a debreczeni postahivatalról a legparányibb okunk sem lehet oly vétkes hanyagságot feltéte eznünk. Midőn ezt vidéki olvasóink iránti kötelességünknek érezzük kinyilvánitani, egyuttal kérjük őket,hogy a felmerülő panaszokat velünk tudassák, Egyébiránt a posta ily nyomoruságos állapotára felhivjuk a főnökök figyelmét is.

* **A magyar északkeleti** vaspályán az épitkezési munkálatok folyó évi szept. hó végén hivatalos adatok szerint igy állottak: Debreczen-szatmári vonal (14 mfd kiépitési határidő 1870 oct. 1), alépitmény 88, felépitmény 88.5, épületek 84.9. Szatmár Szigeth (511 mértföld, ugyanazon kiépitési határidő); alépitmény 70.8, felépitmény 76, épületek 69.9, százalék. Király háza csapi vonal (11.33, mértföld kiépitési határidő 1871. october 1.) Alépitmény 99 2, felépitvény 81.4, épületek 66.4. Ujhely szerencsi vonal (6.4 mértföld; alépitmény 45.4, felépit mény 63.1, épületek 20.3, Batyu munkács (3.4, mértföld ugyanazon kiépitési határidő), alépitmény 77, felépitmény 74.1, épületek 51.2.

* **A „Bihar“** czimü politikai lap, mely Biharban a balközép közlönye, s igen nagy elterjedésnek örvend a megyében, uj évkor szerkesztőt változtat. J u h á s z G y u l a e lap derék szerkesztője a mint értesültünk lemondott, s mint gyakorló ügyvéd irodát nyitand Nagy Váradon. Utódja nevét még nem tudjuk.

* **Elveszett fehérnemüek.** Okt. 31-kén este a nagytemplom körül nagyobb mennyiségü fehérnemü veszett el. A ki megtalálta, legyen szives azt kis csapó utczán 381 sz. a. jelenteni.

* **Megszökött.** Tegnap este egy könyv kötősegéd, midőn fizetését a mult hóról átvette, városunkból tovább állott; elfogatása iránt megtétettek az intézkedések.

Szinházi szemle.

Fernande*)

Ezen soraim sokkal igénytelenebbek, hogysem biráatkép akarnának a tisztelt közönség elé tolakodni. —

E szinmü birálatát olvashatták tisztelt olvasóim a fővárosi lapokban. Én csupán egyéni érzelmeimet kivánom festeni, s mivel remélem, hogy ezen érzelmekben velem osztozkodni fog azok egy jó része, a kik ezen darabot csak az emlitett lapok criticájából ismerik, azért bátorkodom azokat közrebocsátani.

Én ki ezen darabot az olvasott birálatok után a „Párizsi élettel“ állitottam párhuzamba, annak látása után egészen ellenkező véleményre tértem. —

Nem igaz, hogy Sardou ezen darabban a bünt dicsőiti, sőt ellenkezőleg nagyon is ostorozza. — De mivel darabja nem a classikus korban játszik, hanem a mai materialistikus irányu korban és azon életben, mely szemünk előtt foly le; annálfogva nagyon természetesnek találom, hogy habár modora nem illenék is teljesen egy classicus drámába vagy tragoediába, de nagyon bele illik ebbe.

Hogy a hősnő Fernande a szenvedett megbecstelenités után nem szur azonnal tőrt szivébe, mint egy Lucretia, azon nem csudálkozom, mert hisz a megbecstelenités sem nyers erőszakkal, hanem cselszövéssel és behálózással hajtatott végre. — A mi hősnőnktől elég anynyi, hogy ő utóbb ezen lépésének egész sulyát érezte lelkében, s azt tovább hordozni nem birván, öngyilkos módon kivánt szabadulni elviselhetlen terhétől.

Hogy ez a nő később egy, kissé könynyelmü, de romlatlan férfi nejévé nem lett, hanem akarata ellenére s mintegy erőszakkal azzá tétetett és hogy ő multja egész sulyának egész érzetében ezt eltürte és nem választá a halált inkább, hogysem egy becsületes férfi nejévé legyen, van-e a ki ezért követ merne rá dobni? Hiszen nem volt-e Fernande ujabban a leggyalázatosb hazugságokkal körülhálózva. Kétkedhetett-e ő csak egy perczig Clotildenak kinek viszonyáról az őt ostromló marquishoz sejtelme sem volt, őszinteségében, azon Clotildenak, a ki nemcsak öngyilkosságát akadályozá meg, hanem a ki ettől fogva folyton a leggyöngédebb, legbensőbb részvétet tanusitá iránta; és pedig kezdetben önzetlen rokonszenvből, később azonban már számitásból és jól palástolt tettetésből.

S mindennek daczára nem támadt-e föl Fernande lelkében az utolsó perczben is a legsötétebb gyanu Clotilde őszintesége iránt, a leghevesebb tusa s belső szemrehányás elkövetendő lépése fölött, s nem iparkodott-e ő a legbensőbb vallomással, tudtára adni multját a marquisnak, a kiről a finom becsületérzet ösztönéből érezte, hogy me. csalták épugy mint őt. — Fernande mindazt, a mit hasonló helyzetben a legkényesebb becsületérzettől áthatott nőtől követelhetünk, megtette; sőt megtette Clotilde ármánykodása daczára, a kinek pedig a benső hála érzeténél fogva alá volt vetve. — Tehetett e arról Fernande, hogy a marquis könnyelmüsége, vagy ha ugy akarjuk a sors ezen becsületes igyekezetét meghiusitá? s vajon tudott ő erről? Nem. És azért midőn ezen önvallomás után, sőt annak daczára a marquis megjelenésében legkisebb változás sem volt sejthető; vajon nem annak bizonyitását láthatta-e Fernande, a mit Clotildetól annyiszor hallott, t. i. hogy a marquis ismeri multját s megnyugszik a megmásithatlan sorsban. — És most egyszersmind a maquis iránti hü szerelmének teljes érzetében nem a legtisztább szivvel kiáltott e fel Fernande: igen most már fölveszem . . . . (a koszorut.)

Valóban e nő a bün posványában és fertőjében volt mert azt őszintén utálta, és saját bukása által szerezte meg azt a hatványozott becsületérzést, a melyet épen multjánál fogva méltán bámulunk. — És e nő az erkölcsi világban annyira kimagaslik az erényes, de rideg Clotilde fölött, hogy a marquis, a ki multját megtudva csak imént üzé el magától, megértvén barátjától és Fernande leveléből az események egész menetét; Fernande bukását, későbbi vezeklését és teljes megtérését, végre Clotilde cselszövényeit, teljes önérzettel kiáltott föl: álljon föl marquisné, az ön helye itt van keblemen. — S hogy ezt helyesen tette, igazat adott neki az általános és viharos taps a közönség részéről.

A darab hősnőjéről áttérek a többi főszerepre. Clotildeban a szerelmében s reményeiben megcsalatott, s e miatt mérges kigyóvá fajult nő mesterileg van ecsetelve. — Ő nagyban hasonlit a tengerhez a mely addig, amig vihar nem ostromolja, jótékonyan ringatja a hajóst szenderitő habjain. De ha az orkán fölkavarta fenekét, elnyeléssel fenyeget. Igy Clotilde, aki addig, amig mi sem háboritja keblét, erényes sőt jószivü, s ezen jószivüsége tapsra ragad, — de mihelyt a féltékenység dulja keblét, s fölszinre hozza a sziv legundokabb termékét a boszuvágyat, — megsemmisitéssel fenyegeti azt a kit elobb keblén hordozott. —

Még jobban elborzadunk tőle, a midőn annak kivitelében oly aljas eszköztől sem irtózik vissza, mint a minő egy, bár elbukott, de azért nála ártatlanabb, — s magát neki egészen odaadó lény ördögi rászedése; — hogy általa volt kedvesét összetörje, nem törődve azzal, hogy egyszersmind az ártatlan eszközt is semmivé teszi.

Mit vétett Fernande Clotilde nak, tán elcsábitotta kedvesét? Nem. Fernande nem tehetett arról, hogy a marquis őt meglátva, anynyira imádta, hogy miatta Clotilde-tól megvált; — sőt ez utóbbit nem is tudta. Megvallom, hogy Clotilde jelen alakjában egy tragediában visszahatást szülne; de itt ismét bátor vagyok figyelmeztetni, hogy darabunk az életből van meritve, abban pedig hason ó viperákkal nem egyszer találkozunk. Darabunk érdeme az, hogy egy ily egyéniség jellemzése tökéletes.

A harmadik főszerep André. Ez egy gond nélkül élő, előkelő családbeli férfiu. Az ezen osztályhoz tartozó egyének rendesen minden életviszonyaikban kissé könyelmüek szoktak lenni. Ezen könyelmüség Andréban is megvan, de csak oly mértékben, a mennyiben az nem a véralkatból, hanem a külső körülményekből fakad. — Ezen könnyelmüségében ő egy előtte egészen ismeretlen leány szép szemeiért félbeszakitja több évig tartó viszonyát Clotildeval. — André tehát könnyelmü, de nem annyira könnyelmü, hogy a szerelemből csak játékot üzne s azért ujabb kedvesét nejévé teszi. Ezen kis könnyelmüség továbbá nem akadályozza abban, hogy a valódi lelki nagyságot fölfogja; — s azért midőn nejének lelke teljesen föltárul előtte s annak jellemét kristály tisztaságban szemlélheté, egy perczig sem habozott, nejét a világ előitéletének megvetésével ujra szivére ölelni.

A negyedik előkelő szerep Pommerole. Ez a jóbarát a szükségben, a milyent az életben is gyakran ád a gondviselés azoknak a kik szorongattatásban vannak. Egy igazi jóbarát ez a Pommerole, a ki önzéstelen, egész benső-séggel csüng barátjain, s a ki teljes erejéből igyekszik elháritani mind azt, ami barátjai boldogságát megzavarni, földulni fenyeget; s azaz egy daemon által valóban földult boldogságot finom tapintattal ismét helyreállitja. Ezen becsületes baráti ügyekezet igen jól esik a nézőnek, kivált midőn süker is koronázza.

Szabad tán még pár észrevételt koczkáztatni azon kérdés fölött, vajon tulajdonkép mi lehet az oka, hogy a lapok ezen szinmü fölött pálczát törtek s a nemzeti szinház közönsége is elbuktatta A fővárosi lapok ebbeli criticáját nem birom hamarjában kikeresni, de annyira tisztán emlékszem, hogy e mü ugy volt jellemezve, mintha a bünt dicsőitené. A fővárosi criticusok engedelmével legyen mondva, ez nem áll. „Fernande“ nem a bünt dicsőiti, hanem a bünöst, igen de a megtért bünöst. Hát vajon oly vétkes szándék-e ez, hogy szabad fölötte pálczát törnünk. Nincsen-e vallástörténetünkben a megtért Magdolna megdicsőitve? Már pedig az evangéliom sokkal szigorubb erkölcstanitó mint a szinpad; és ha egy Magdolna története nem von le semmit az evangeliom magasztosságából, bizonyára nem von le semmit „Fernande“ a szinpad méltóságából. Sardounak ezen szándékét nem gáncsolni, hanem magasztalni kötelesség, és pedig annál inkább, minthogy — bár fájdalommal de be kell vallanunk — az ily Fernandeok vajmi ritkák. Maga az evangelium is csak egy Magdolnáról emlékezik meg, és nagyon igaza van az irásnak azt mondván: nagyobb az öröm egy meg tért bünösen mint 99 igazon. — Már rég nem láttam se nem olvastam szinmüvet, mely annyira magasztos erkölcsi tartalommal dicsekedhetnék, mint „Fernande.“

Én az egészben nem látok egyebet, mely ezen éktelen lármára, bocsánat e kitételért, okot szolgáltatott volna, mint az első felvonásbeli jelenetek t. i. az orgiák és a kártyabarlang jelenetei De nincs igazuk a lármázóknak. Sardou ezen jelenetekben a bünt megtestesitve nem ugy állitja szemeink elé, hogy annak utánzására csábitott volna ugy,hanem hogy velünk megutáltassa. Valóban annak látása, hogy ezen emberek mint csalják lopják egymást, s hogy egymással meghasonlásban minő ördögi életet élnek, s hogy a rendőrség nevének emlitésére minő rettegésbe esnek, nem nagyon csábit az utánzásra; főkép ha Pommerole tanácsait is szivünkre veszszük, melyeket Givry barátjának adott. Ez itt egyébiránt ugy szólva csak másodrangu czél. Ki nem látja, hogy a főczél, melyet Sardou ezen jelenetekkel el akar érni, nem egyéb, mint hogy hősnőjét annál inkább kimagasitsa az által, hogy ezen erkölcsfojtó körben mutatja be először a n é z ő n e k. Igaz nem volt elkerülhetetlenül szüsége ezen jelenetekre. Intézhette volna a jeleneteket ugyis, hogy mind annak, mit ezen jelenetekben látunk, teljes leirását adta volna, valamelyik személye elbeszélésében. Ha például Clotilde Fernande ot a helyett, hogy anyja lakására, saját házába viszi, ott meglátván őt Pommerole, tövéről hegyére elbeszélhette Clodilde nak Fernande egész elettörténetét. De a mellett, hogy az ily hoszszas elbeszélés nagyon fárasztó és untató a nézőre nézve, azt kérdem, mi lett volna a hatás? Mire Fernande megtérése teljes lett, s mire őt minden szenytől megtisztulva ismét látjuk; akkorra jóformán elfeledtük volna a hallott törtenetet, s megtérése után erénye nem lett volna oly tündöklő mint igy, midőn szemünkkel kisérhetjük emelkedését, hogy ugy szóljak, az erkölcsiség hévmérőjén e fagyponttól, mely alatt először látjuk, föl egész a forrpontig. Ezért volt szükség ama jelenetekre, melyekre egyszerüen az a megjegyzésem: castis auribus et oculis omnia casta.

Ezen elmélkedésemet magának Sardounak szavaival zárom be, melyeket Pommerolelal mondat el; t. i. hogy a léhák, a házasságtörők, az álerényesek, a kiknek erénye t. i. abból áll, hogy csak a külszint mentsék meg, s a botrányt eltávolitsák, azok, igen, lármáznak; de a tiszta erkölcsüek igazat adnak Sardounak.

*) E tanulmányt a már lapunkban okt. hó 31-én röviden birált Fernanderól annak Nagy Váradon f. é. jul. 2-kán történt adatása alkalmából irta J. B. s azt Együd Istvánnak küldötte be, ki is nekünk szives volt átadni közlés végett, s mi ezennel közljük azt. A s z e r k.

Fővárosi értesitő.

** A p e s t i bazár jövedelméből az árvizkárosultak részére Torontálmegyébe 13,000 ft, Temesbe 11,000 ft, Szatmárba 8000 ft, küldetett.

** T ó t h K á l m á n arczképét több 1848-iki honvéd kiadta, tiszteletül okt. 6-ára irt „Mikor az akasztófát csinálták?“ czimü költeményeért; az arczkép alatt a költemény is ott van.

** T ó t h Á g o s t o n ezredes a nemrégiben tartott antwerpeni geographiai congressuson s az evvel egybekötött kiállitáson „hors concurs“ érdempénzt kapott dombormüvü földképeiért.

** T o l d y ü n n e p é l y. A Kisfaludy-társaság ünnepély-rendező bizottsága a következő meghivást adta ki: A Kisfaludy-társaság a félszázados iró Toldy Ferencz tiszteletére a magyar tud. akademia disztermében 1871. évi november 12-kén d. e. 11 órakor rendkivüli ünnepélyes közgyülést tart, melyre az irodalom minden barátját szives tisztelettel meghivja. — Az ünnepély következő sorral megy végbe: 1. Az ünnepély elnöke, Horváth Mihály, az ülést megnyitván, küldöttséget indit az ünnepelthez s a megjelenőt üdvözli; 2. Greguss Ágost átadja neki az arany tollat és arany érmet; 3. Szász Károly költeményt olvas föl tiszteletére; 4. az elnök berekeszti az ülést. A külön meghivott vendégek, a testületek küldöttjei vagy képviselői, valamint az ünnepély költségeihez járult aláirók kéretnek, hogy a Kisfaludy-társaság tagjai között, — a hölgyek, hogy a karzatokon szives-kedjenek helyet foglalni. Az ünnepély költségeihez 3, illetőleg 10 frttal vagy többel járult aláirók bronz, illetőleg ezüst érmöket, az ünnepély befejeztével Arany László urnál vehetikát, akár mindjárt a helyszinén, akár utóbb a magyar földhitelintézetben. Az ünnepély leirását tartalmazandó fuzet minden aláirónak jár, s mihelyt megjelenik, szintén Arany László urnál a magyar földhitelintézetben lesz átvehető.

** I l l é s y G y ö r g y müveihez, melyet az Athaeneum ad ki, Vadnay Károly irja az előszót, kit az elhunyt erre már régebben felkért.

** A n é p s z i n h á z részére a régibb és beküldött gyüjtőiveken 553 részvény van aláiegyezve.

Belföldi hirek.

** A m e g y e i muzeumok eszméje ugyancsak felkaroltatott a vidéken, a mit szives örömmel jelezünk. Vasmegyében egy értekezlet elhatározá annak létesitését, Fehérmegye pedig már gyüjti is bele a kincseket, Biharmegyében még csak az eszme életrevalósága mondatott ki.

** K. P a p p Miklós a „Magyar Polgár“ derék szerkesztője Kolozsvárt a kath. lyceum nyomdáját megvette.

** Ö r ö m h i r. A Szegeden megindi-tani szándékolt n é m e t l a p nem fog kiadatni.

** H ü g e l Ottó az irodalmi körökben igen jó névvel biró, áldozatkész könyvkiadó Váradon közelebb egy érdekes müvet adott ki dr. Sipos Árpádtól „Magyar bányajog“ czimmel; ára 3 frt.

** A s z ü r e t — irja a „Nagyvárad“ — be van végezve városunk szőlőhegyein s a termés középszerünél jobbnak mondható, s minőségre is — mint ahoz értők állitják — nem oly rosz mint például a mult évi volt. Vidéki vevők még eddig nem jelentkeztek, mit a helybeli borkereskedők arra használnak föl, hogy a bor árát le akarják nyomni, 7—9 ftot igérnek csebrenkint, mi igen olcsó, kivált ha meggondolja az ember, hogy a debreczeni kerti bort 10—12 ftért adják és veszik. Az arány mindenesetre feltünő, mert hiszen mindenki tudja, hogy a mi hegyi boraink minden tekintetben fellete állanak a debreczeni rabvallató vinkónak. E körülményt mondanunk sem kell, igen ross azon szőllősgazdákra nézve, kik a termést megtartani nem tudták, illetőleg eladni kénytelenek.

** V e s z p r é m m e g y e i Öcs helységben folyó évi september 21-én kiütött s 200,000 ftnyi kárt okozó tüzvész által véginségre jutott l e g s z e g é n y e b b lakosok segedelmezésére a m. kir. belügyminister által a költségvetés erre szánt rovatából 500 frt segély utalványoztatván, az megfelelő felhasználás végett Veszprémmegye törvényhatóságának rendelkezése alá bocsáttatott.

** T u r k e v e városának megengedtetett, hogy országos vásárait 1872-ik évtől fogva az eddigi határnapoktól eltérőleg jövőben minden február 9-én, május 14-én, september 20-án és deczember 6-án tartathassa meg.

A „Debreczen“ eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= B é c s, nov. 2. A lakások bérének gyors emelése folytán tegnap a Neustiftben utczai botrány s több elfogatás történt. A „Neue Presse“ jelenti, hogy Kellerspergnek a miniszterelnökségre meghivatása bizonyos. Azon vannak, hogy Stremayer, Brestel belépjenek a cabinetbe. A „Presse“ értesülése szerint Koller csehországi főparancsnok lesz.

= P e s t, nov. 2. A gabnában kevés az üzlet. Az árak változatlanok.

Nyilt tér.

Óvás.

Farkas Balázs aliás S z a b a d o s D á n i e l mint biztos tudomásunkra jutott, több itteni czégnél megjelent, mintha az igazgatóságtól meg volna bizva a „Haza“ életbiztositó bank részére D e b r e c z e n v á r o s r é s z é r e f ő ü g y n ö k ö t keresni.

Én mint a nevezett bank itteni **vezérügynöke** ezennel kijelentem, hogy a nevezett F a r k a s B a l á z s sem velem sem az i g a z g a t ó s á g g a l, semmi nemü összeköttetésben nem áll, s igy senki által sem megbizva sem felhatalmazva nem lehet.

Kelt Debreczen, 1871. nov. 2-án.

Kis József
a „Haza“ bizt. bank
vezérügynöksége Debreczenben.

471 1—2

Eladó ház.

A hagymatéren levő 11-dik számu ház, melyben bormérő helyiség is van, házutánvaló földjével együtt szabad kézből minden órán eladó,

Értekezhetni ugyanott a bentlakó tulajdonossal. 468 3—3

Eladó ház.

Nagyujutczán az 1603-dik szám alatti ház eladó. Értekezhetni iránta a bent lakó tulajdonossal.

470 2—3

Felelős szerk. s kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY

HIRDETÉSEK.

KUBINYI KÁLMÁN

norinbergi és diszáru kereskedő

Debreczenben

a nagyérdemü közönség tudomására juttatja, hogy **személyesen tett bevásárlása után** visszatérve, — raktárát minden szakmájába vágó

legujabb bel- és külföldi czikkekkel

b ő v e n e l l á t t a.

Különösen figyelembe ajánlja ugy ár, mint választékot illetőleg

Férfi divat áru, női ékszerek, lovagló szerszámok és petroleum függő és asztali lámpáit stb.

AMERIKAI

SALON PETROLEUM

fontja 22 kr, — belföldi 18 kr.

Gerébi és Hannignál.

469 2—2

Vizsgáljátok s tartsátok meg a jót.

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Leghatha ósb szer köhögés, mellhurút, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek szamarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasitással 3 nyelven 51 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles „mohnövény-nedvéért“ hálás köszönetemet ezennel nyilvánosan kimondani. Én ezen nedvet magam- és családomnál erős meghülésekn él meglepő sikerrel használtam. Bukurest, október 8-án 1870. **Bibesco N.** ezredes.

Dr. Miller móhnövény-nedve.

Törvényes- vegytani elemzés szerint 1868 april 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmatosabban késziteve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kolikafájdalmak ellen.

Ezenkivül leghathatósb és legerősebb szer hosszas s kimeritő betegségek után.

Eredeti, horgonykupakkal, pecsét és használati utasitással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr.

Beküldetett.

Önnek jeles óvbalzsama következtében több éves gyomorbajom, mely már annyira megrosszabult, hogy semmiféle etelt sem valék képes élvezni es megemészteni, láthatólag javult, ugy hogy biztosan remélem, miszerint elvesztettnek hitt egészségemet vissza fogom nyerni. 444 1—28

Sziveskedjék ön postafordultával még 6 üveget küldeni nekem e balzsamból.

Legörömest bb ragadok meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalzsamot melegen ajánljam.

Fogadja ön ezennel mélyen érzett háláját lekötelez tte

Karácsoni Károly,
cs. kir. osztr. sóbánya igazgató s az oláhországi technikai sóbánya-kar elnökének.

Debreczenben kapható egyedül **Stenczinger Károlynál** ugy szinte Aradon W. S. Pfinner F. Stribel, Tomri és Freiberger. Kassán Wandratsek G. Nagy Várad Jánky A, Mohács Kögel Antal Eger Schuttag György, Nagy Kanizsa Nendvich J. Pest Török J. gym. Pancsova Ivánovits B J.,Győr Dasenberg J: Zsonbor Weudinger A F. Szeged Talmayer A. Poson Kiss gyógyszerz, és Székes-fehérvár Legman A. Temesvár Quiring A. gyógyszerész Esseg Czurda R. gyógysz. Ujfaluban Karakas Imre, P.-Ladányban Mogyoróssy Lajos uraknál. 444 6—22

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel.